

ELŻBIETA KASZEWSKA

WSP w Bydgoszczy

**SPRAWOZDANIE Z ZAJĘĆ MUZYKI Z METODYKĄ ODBYTYCH W
DNIU 7 V 1983 r.**

Prowadzący: mgr Elżbieta Kaszewska

**Temat zajęć: Mowa elementem wychowania muzycznego - Praca nad
odtworzeniem rymowanek, wierszy, sentencji itp.**

Cele zajęć:

- a/ dydaktyczne**
- przedstawienie różnorodności ćwiczeń stosowanych w metodzie K.Orffa dostosowanych do akcentacji i rytmiczności mowy polskiej,
 - praca z tekstem jako punkt wyjścia do stosowania na lekcjach muzyki innych form wychowania muzycznego np. tworzenie, śpiewanie, ruch przy muzyce, muzykowanie,
 - kształcenie zdolności analitycznego i syntetycznego spostrzegania zjawisk rytmiczno-dźwiękowych,
- b/ wychowawcze**
- wykazywanie ciągłej dbałości o wyrazistość artykulacyjną mowy polskiej na wychowaniu muzycznym,
 - kształcenie postawy twórczej w wychowaniu estetycznym.

**Metody: objaśniająco-poglądowa
muzyczna metoda K.Orffa**

Środki dydaktyczne: magnetofon, pianino, tablica, instrumenty perkusyjne, gazety, woreczki foliowe, klucze itp.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

I. Sprawdzenie wiadomości i umiejętności nabytych na ostatnich zajęciach muzyki z metodyką.

T - DASZEK ZGUBIŁO /ze złością/

L - Do U - WSKOCZYŁO /i/

S - SIĘ W Y P R O S T O W A Ł O /ze zdziwieniem/
/mezzoforte/

R - P R A W A NOGĘ ZŁAMAŁO /placząco/

W - stanęło do góry dnem i U D A J E, ŻE JEST M /i/ /bojowo/
/crescendo/

4. Nagranie na taśmę magnetofonową ciekawszych opracowań tekstu i porównanie ich ze wzorową prezentacją wiersza przez prowadzącą zajęcia /zwrócenie uwagi na mimikę/.

II. Podanie problemu zajęć, który został sformułowany następująco
W JAKI SPOSÓB MOŻNA ODTWARZAĆ RYMOWANKI, SENTENCJE itp. NA PRZEDMIOCIE MUZYKA W KLASACH I-III.

1. Rytmizacja tekstu:

a/ pogadanka wstępna wprowadzająca w nastrój, wdzięk właściwości i humor wybranego przez nauczyciela porzekadła, powiedzonka, przysłowia, sentencji itp.

b/ wzorowe przedstawienie rymowanki z bardzo wyraźnym rytmem

c/ próby powtórzenia tekstu za nauczycielem, mające doprowadzić do tego, aby poszczególne wyrazy kojarzyły się z odpowiednią figurą rytmiczną².

2. Tworzenie akompaniamentu "mówionego":

a/ wybór z uprzednio zrytmizowanego tekstu "rytmicznych" słów

b/ tworzenie figur ostinatowych poprzez powtarzanie "rytmicznych" słów/

c/ akompaniowanie do tekstu poprzez powtarzanie wybranych figur ostinatowych.

3. Tworzenie formy muzycznej:

a/ tworzenie formy ronda lub kanonu

b/ forma ronda lub kanonu na tle akompaniamentu "mówionego" np.

I grupa 2/4
siała, baba mak nie wiechiała jak

II grupa 2/4
siała, baba mak nie wiechiała

III grupa 2/4
siała, baba siała, baba siała, baba siała, baba

IV grupa 2/4
jak mak jak mak

4. Tworzenie akompaniamentu instrumentalnego:

a/ akompaniament naturalny /klaskanie, tupanie, pstrykanie, uderzenie o uda itp./ z możliwością zastosowania znaków umownych w partyturze np. ~ - pstryknięcie oburącz

┐ - tupnięcie lewą nogą

└ - tupnięcie prawą nogą

┌┐ - tupnięcie obunóż itp.

b/ akompaniament na dostępnych przedmiotach /klucze, woreczki foliowe, kredki, gazety itp./

c/ akompaniament instrumentalny:

- instrumenty perkusyjne o nieokreślonej wysokości /bębenki, kastaniety, klawesy, triangle itp./

- instrumenty o określonej wysokości /dzwonki, ksylofony, metalofony i inne/.

5. "Melodyzowanie" przysłów, rymowanek, sentencji itp.

a/ w oparciu o dowolny materiał dźwiękowy

b/ w oparciu o wskazany wzór-melodii pentatoniki np.

sol mi

sol-la-sol-mi

sol-la-sol-mi-re

sol-la-sol-mi-re-do

6. Tworzenie ruchu⁵

- a/ opracowanie tematu wyliczanki w ruchu
- b/ opracowanie akompaniamentu w postaci ostinatowych grup rytmicznych
- c/ opracowanie formy muzycznej w ruchu
- d/ opracowanie formy muzycznej na tle akompaniamentu w ruchu.

III. Podsumowanie

1. Analiza programu nauczania przedmiotu muzyka w kl. I-III pod kątem omawianej wyżej problematyki.
2. Analiza podręczników i przewodników dla nauczyciela.
3. Wspólne sformułowanie celów stosowania ćwiczeń mowy na lekcjach muzyki:
 - a/ świadome i prawidłowe posługiwanie się aparatem mowy
 - b/ zrozumienie związków między efektem akustycznym mowy a jej treścią wyrazową
 - c/ spostrzeganie cech wspólnych mowy i muzyki
 - d/ ćwiczenia mowy jako punkt wyjścia do stosowania innych form wychowania muzycznego.

Zajęcia ze studentkami zakończyły się podaniem literatury w oparciu o którą omawiany problem należy poszerzyć.

PRZYPISY

- ¹ Praktyczna realizacja wszystkich punktów omawianego zajęcia na podstawie wyliczanki "Siała baba mak"
 - Siała baba mak, nie wiedziała jak
 - A dziad wiedział, nie powiedział
 - A to było tak -
- ² Należy doprowadzić do odczucia zabarwienia emocjonalnego poszczególnych słów zrytmizowanych, aby ćwiczenie to, jak i wszystkie pozostałe, nie było bezmyślnym powtarzaniem. Zaleca się urozmaicenie pod względem dynamiki, barwy i zespołu wykonawczego oraz dbałość o wyrazistą piękną wymowę.
- ³ Temat realizowany w kanonie przez grupę I i II
- ⁴ Akompaniament w formie ostinata realizowany przez grupę III i IV.

⁵Zadanie do samodzielnego opracowania formy w ruchu na dowolnie wybranej wylizance, sentencji, wierszu lub tekście piosenki.

LITERATURA

1. Banasiewicz A. Lipska E., Przewodnik metodyczny do elementarza muzycznego dla klasy I
2. Lipska E., Muzyka w kl. II, Przewodnik metodyczny dla nauczyciela.
3. Jankowska L. Wasilewska D., Muzyka w kl. III, Przewodnik metodyczny dla nauczyciela
4. Matecki S, Jak realizować program nauczania śpiewu
6. Soblerajska, Uczymy się śpiewać
7. Smoczyńska-Nachtman U. Zabawy i ćwiczenia przy muzyce
8. Dąbrowska M, J.Grafczyńska J., Zabawy rytmiczne i umuzykalniające dla dzieci.
9. Dasiewicz-Tobiasz A., A.Kępska A., Rytmika w klasach I-III.